

Hodnocení diplomové práce

Gabriela Grossmannová

Téma: „Podvody na DPH v judikatuře SDEU a NSS“

V současné době jsou pramenem informací zejména právní předpisy: zákon č. 234/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky vč. Listiny základních práv a svobod, doplňkově také hmotně-právní daňové předpisy, trestní zákoník atd.

Domnívám se, že si diplomantka zvolila vhodné téma ke zpracování. Problematika daňových podvodů je v současné době velmi aktuální.

Cílem práce bylo podat podrobnější pohled na problematiku daně z přidané hodnoty, Konkrétně na odepření nadměrného odpočtu či reakce na neodvedení daně z přidané hodnoty vůbec.

Práci diplomantka rozvrhla do šesti kapitol.

V první kapitole se věnuje významu a obecným principům daně z přidané hodnoty. Kromě poměrně zdařilé i když krátké (ale to není vytýkáno) charakteristice, poukazuje na některé ekonomické charakteristiky daně (viz tabulka na str. 11 a 16)

V druhé kapitole se zabývá variantami daňových úniků, tzn. že se věnuje například hmotně právním aspektům odepření nároku na odpočet daně. Zejména však v této kapitole popisuje případy, kdy je zboží přeprodáváno v uzavřeném kruhu mezi minimálně dvěma členskými státy EU, a které se nazývají kolotočové či karuselové podvody. A rovněž se zabývá liniovými obchody (podvody). V jednotlivých subkapitolách popisuje účastníky obchodů.

Ve třetí kapitole vyzdvihuje úlohu SDEU jako nástroje harmonizace DPH v EU a boje proti daňovým únikům. Správně upozorňuje na skutečnost, že přestože je základním pravidlem při uplatňování DPH neutralita daně, která je zakotvena v tuzemské právní úpravě v tom smyslu, že při splnění zákonných podmínek má plátce nárok na odpočet daně, lze právě na základě judikatury SDEU plátcem nárok na odpočet odepřít. To však pouze jako výjimku z pravidla a ve specifických případech. Správce daně musí prokázat, že se plátce svým nákupem účastnil podvodu na dani z přidané hodnoty, o kterém mohl a měl vědět. Při svém postupu uvádí řadu odkazů na současnou i starší judikaturu SDEU, což práci přináší vyšší přidanou hodnotu. Zvláště podnětné pro správní praxi by mělo být konstatování soudu, že pro uznání nároku na odpočet DPH je sama o sobě irelevantní skutečnost, zda byla či nebyla, v rámci řetězce dodání konkrétního zboží, do státní pokladny zaplácena DPH za předchozí či následující prodej daného zboží. Daňový subjekt nemá žádný vliv na to, zda jeho dodavatel nebo jeho odběratel DPH na výstupu státu odvede, samozřejmě s výjimkou případů účasti daňového subjektu na podvodném řetězci. V této souvislosti upozorňuje diplomantka na str. 28 na zcela zásadní otázky, na které je nutné odpovědět.

Čtvrtá kapitola se věnuje pravidlům stanoveným SDEU. Jedná se o vědomostní test, kterému by měli plátcí daně věnovat pozornost. Je to prostředek ochrany podnikatelů jednajících v dobré víře a pojistka proti nezákonnému odepření nároku na odpočet daně.

Pátá kapitola je věnována nejnosnější části, tedy aplikaci pravidel SDEU do vnitrostátního správního soudnictví. Diplomantka zvolila kritéria, kterými hodnotila vybraná soudní rozhodnutí.

V šesté kapitole je ne příliš rozsáhlá analýza jedenácti rozhodnutí NSS. Tato analýza vyznívá poměrně jednoznačně pro Finanční správu. Jedná se však o malý vzorek subjektů a spíše „učebnicové příběhy“ nelegálních hospodářských skutečností. Je to však pochopitelné, vzhledem k účelu práce. I sama diplomantka toto v závěru uvádí.

Práce je podle mého názoru vhodně strukturovaná, založena na teoretických i praktických znalostech a zkušenostech. Diplomantka prokázala velmi dobrou znalost daňové judikatury ve vztahu k dani z přidané hodnoty. Domnívám se, že práce je zdařilá. Cíle diplomové práce byly podle mého názoru splněny.

Diplomantka využila literatury, která je pro danou problematiku vhodná.

Práce podle mého názoru splňuje po obsahové i po formální stránce předpoklady pro obhajobu. Při obhajobě by se diplomantka měla zaměřit především na:

- a) nejčastější praktické i teoretické problémy při uplatňování nároku na daň z přidané hodnoty.
- b) Jaký vliv mělo zavedení kontrolního hlášení u daně z přidané hodnoty? Jaký má názor na zavedení (či nezavedení) elektronické evidence tržeb.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Plzni dne 17. dubna 2022

Ing. Josef Nocar